

Ólta'gi K'ééda'dilyéehgo tahdóo bee Na'nitingo bá Hadilyaaígíí éi wolyé (Developing Integrated Gardens, DIG) in Schools bik'ehgo na'anishí éi ólta' bá hadilyaa ákoh yee nooséet doo dóo bidá'ák'eh bá nee'nijj' yá'át'éehgo hólóodoo. 50 baa nitsíhodeeskéézígíí atkéé' daasdzoóígíí éi hait'éego ólta'gi bidziilgo biih dadoodzoh. Da'ólta'góó t'áá bí díí bik'ehgo ní'doonishígíí **nideitkaah doo bidá'ák'eh dahólónígíí, ha'íi yinidadoolnishígíí, dóo hadeisíidgo bił dahwéelzhíishdoo.**

- Ła' doo da'íljida dóo doo nidanit'agó adoolníitgo át'é, Ła' éi t'áá hodidoonaat dóo Ła' biká adoolwołígíí hólóogo t'éiyá.
- Doo t'áá át'é ólta' bá át'éeda. Ólta'gi t'áá bí háidígíí shíj nihiká adoolwoł danizínígíí yitah dayiiláahdoo.
- Dá'ák'eh Łah ánáá'niitgo át'é. Bik'ehgo ní'doonishígíí éi **hait'éego dá'ák'ehgi k'ad naalnishígíí yee hoł íishjáni iidooliit.**

BIK'EHGO ÁDOOLNÍÍŁ

1. HÁILÁ BIŁ BÉÉHÓZIN DÍÍ BIK'EHGO NÍ'DOONISHÍGÍÍ AŁTSXOH ÍDOOLÍÍŁÍGÍÍ. **Hait'éego lá díí bik'ehgo ní'doonish ch'ideet'ánígíí baa nitsínikees** (díí nahalingo., Łahjij' daats'í bił, ólta'í bił, díí ádaat'éi), dóo Ła' bił aŁah díileetígíí binahó'áh!
2. AŁKÉÉ'DAASDZOOÍGÍÍ NAAŁKAAH. **T'ahdoo álnéehda (0), Łahda ánál'jjh (1), or T'áá aháq̄h bina'anish (2)?** Ła' da N/A éi t'áá ákoh. Baa nitsínikeesígi át'éego t'áá ákoh. Ła'ish níká adoolwoł? Dig in Schools Rating Guide wolyéhígíí naaltsos choini'j. Dóo **bikáá'adanile'** nisiniitkáá'ígíí!
3. NAASKÁ'ÍGÍÍ AHÍZÓÓH. T'áá díkwíi da díí naanish ch'ideet'ánígíí ayiilaago da, **atgha'da'didoot'áát baa yádaatxi'go.** Áádóo wólta'ígíí ahiidzogo dóo haanéelt'e' athidzogo bikáá' adooliit! Nihíólta'gi lá hait'éego nihidá'ák'eh t'áá át'e yit naalnish?
4. NAASKÁ'ÍGÍÍ DÍÍ ÓLTA'JÍ NIDAALNISHÍGÍÍ BEE AHÍŁ DAHOŁNE' DÓO BAA NÍDAAHT'J. Hait'éego lá ninaanishgi bee adziil? Ha'igi lá aláahgo ninaanishgi yá'át'éehgo adoolniit? **Ólta'gi lá háidígíí aláahgo yaa nídadóót'jij.** DIG in Schools hait'éego bik'ehgo ní'doonishígíí naaltsos éi bii' siltsooz ákoh íká adoolwołgo át'é!

NA'ÍDÍDÓOKIŁ BEE HAHODOOLZHISHÍGÍÍ

Díí na'ídíkid áłtsé baa hodíilnih áádóo DIG in Schools bik'ehgo ní'doonish ch'ideet'ánígíí hait'éego ádíilíitígíí yee níká adoolwoł. T'áá át'é yaa nídaat'ínígíí athiijj' yee nídidoojah.

- Hóyahgi daasdzoóígíí lá háidígíí ólta'gi bidá'ák'eh **bił atheet'é kad?**
 - Índa nihidá'ák'eh **bidadeelnish.** Aláahdi baa 'ákónínizin: **Focus on JUST the priority items with ! icons.**
 - Nihidá'ák'eh t'áá nízaad k'ad yilwoł, **t'áá hq̄h binideilnish.**
 - Nihidá'ák'eh t'áá nízaad k'ad yilwoł dóo nitsaago ánáádadiilniit **dadii'núgo binidahwiit'á.**
 - Nihidá'ák'eh éi t'áá nízaad k'ad kq̄ hólq, nidi doo **yilwoł da dóo doo** biná'anishda. Nihi
 - Nihidá'ák'eh éi k'ad hazhó'í **hanáádbadiilwoł daniidzingo binidahwiit'á** doo éi yilwołgó hodíina'.
- Háishq̄ DIG Community tool bii' siltsoozígíí haidiléeh? Ha'íi biniinaa?
- Na'aská'ígíí lá hait'éego ahídeidoosoh? Ła' daats'í nihá naha'áadoo éi doodai' t'áá ánóht'é athiijj' bánídoojjeeh dooleet? Ha'íi biniinaa?

Na'itkaahgo, béé nílniih **nát'áq' baa náhálne'ígíí** éí K'AD nidá'ak'eh át'éhígíí **baa hólne' doo**, doo éí náásdi hait'éedoo éí doodai' hait'éé nít'éé' éí dooda.

0 – Doo bina'anish da éí doodai' doo ál'jjda, 1 – Łahdóo bina'anish éí doodai' łahda ánál'jjh, 2 – T'áá át'é bina'anish éí doodai' t'áá aháqáh bina'anish

BEE ÍKÁ'A'DOOWOŁ BIŁ NAHAZ'ÁQÓ & ŁAHDÓÓ HÁKÁ ANÁJAHÍGÍÍ

Naalkaahígíí

0, 1, or 2

- ! 1. Dá'ák'eh bina'anishgi éí t'áá tá'í aláahdi bit'ééhózinígíí ta' yinaalnishdoo.....
2. Anii dá'ák'eh binaat'ánii silj'ígíí éí doodai' aláahdi bit'ééhózinígíí (bich'j' ní'iilyéhi éí doodai' áká análwo'ígíí) éí t'áá aháqáh bit'áta ná'ácllee ákoh yá'át'ééh bit'oonish.....
3. Ólta' éí doodai' haz'áqgi ta' ahíneikahígíí táá' da yilt'éego éí t'áá aháqáh áta nida'ateeh dá'ák'eh ch'ideet'ánígíí yaa nínádaat'jjh.....
4. Ólta' éí K'AD ta' dá'ák'eh yíká anídaajahígíí yit'nidaalnish (díí nahalingo., Farm to School Network) ákoh díí éí hait'éego łahjj' nahaz'áqó yit'athéedahodoolzjjígíí yee ikáh anídaajah, hait'éego atdó' iká a'doowofígíí, dóó/éí doodai' óhwiidoo'áát.....
5. Ólta' éí K'AD ta' nahaz'áqóó éí doodai' ta' yá naalnishí yit'naalnish (díí nahalingo., community elders, AmeriCorps, Master Gardeners) díí dá'ák'eh haz'áqgi iká adoolwołgi. N/A.....
- ! 6. Ólta' éí dá'ák'eh bídeét'i'go ólta'gi nídeiyii'ahígíí dóo hait'éego bik'éh ní'doolyéhígíí bit'bééhózin.....
7. Ólta'gi dá'ák'eh bídeét'i'go nídeiyii'aah dooleefígíí éí béeso tá bá sinil.....
- ! 8. Ólta' binaat'ánii danilínígíí (díí nahalingo., Principal) éí nidaalnishí YÁ NÍDAYIIŁ'AAH yinidaha'áago, nidaalnishgo, dóó/éí doodai' nídeitkaahgo (díí nahalingo., dá'ák'eh ádeiléehgo éí doodai' yinidaalnishgo, yinida'nitingo).....
9. Bá'ólta'í dóó/éí doodai' nidaalnishí éí hait'éego dá'ák'eh bina'anish dóo yaa da'ólta' (díí nahalingo., core curricula, how to's).....
10. Ólta'gi éí díí dá'ák'eh ha'íi bee bit'ni'doonishígíí t'áá łá'í ólta'í yá yisnil ákoh T'ÁÁ AŁHAQAH choyool'jjdoo.....
11. Ólta' binaat'ánii danilínígíí éí ólta' bidá'ák'eh yida'ootkqahgo yaa dahalne' (díí nahalingo., aseexj' binaaltsoos biyi' éí doodai' nířch'ih halne'í biyi').....
12. The Local Wellness Policy naaltsoos biyi' éí ólta' bidá'ákeh łahdóo yaa halne'. (Bikáá'álnéeh: ólta' binaat'ánii éí doodai' ólta' biLocal Wellness Policy bii' dín'jj'.).....
- ! 13. Ólta' éí DÁ'ÁK'EH CH'ÍDEET'ÁNÍGÍÍ NAALTSOOS BIKÁÁ' BAA HANE' DÓÓ ÉÍ DOODAI' BÉÉSH NITSÉKEESÍ BIYI' DÍÍ ATAH:
[Bídadéét'i'ígíí bikáá' iizoh dóo hait'éego ahíidoodzohígíí yínífta'.....
 - Dá'ák'eh bitsisiléí dóo bíndii'a'.
 - Hait'éego béeso choidoo'jjígíí atkéé' daaszogo ákoh hazhó'í bee ná'iiniih doo
 - Dá'ák'eh haz'áqgi hadilyaaígíí/hadít'éhígíí
 - Dá'ák'eh hait'éego iyisíí bee choidoo'jjígíí
 - Dá'ák'eh hait'éego baa'áháyáqdooyígíí naaltsoos bikáá'gi atkéé'daaszogo
 - Hazhó'í binah hast'áqgo dóo naaltsoos bikáá' ályaago díí ólta'í hait'éego dá'ák'eh yinahjj' íhwiidoo'áát (díí nahalingo., curricula, growing)
 - Hazhó'í binah hast'áqgo dóo naaltsoos bikáá' ályaago díí t'áá át'é ólta'gi da'ólta'í hait'éego dá'ák'eh yinahjj' íhwiidoo'áát (díí nahalingo., aak'eego ádahooníitígíí)
 - Haz'áqgi lá hait'éego t'áá náas hoolzhishdoo binah hast'áqgo naaltsoos bikáá' ályaago ákoh díí atts'á nídaakah nidi doo hodidook'ąqđ da.

#13 HAIT'ÉEGO NAASKÁ'ÍGÍÍ AHÍIDOODZOH

0- Doo ha'ígi naaltsoos bikáá' da éí doodai' béesh nitsékeesí doo biyi' da

1- Naaltsoos bik'éhgo na'anish éí 1-4 bii' yisdzoh

2- Naaltsoos bik'éhgo na'anish éí 5 dóo níwohjj' bii' yisdzoh

Bee íká'a'doowol bił nahaz'áqó & łahdóo háká anájahígíí athíidzogo

(t'áá át'é 1s dóo 2s ahízóóh)

BIKÁÁ'ÁNÍLÉÉH (Ha'íi biniinaa kót'éego nisínítkáá', hane' náána' ta', baa nitsíníkeesígíí)

1. Ólta'gi t'áa lá'í ndi dá'ák'eh hóló (díí nahalingo., hódahgo ályaa, teezh biyi', hydroponic wolyéhígíí, pollinator wolyéhígíí)
2. Ólta'gi éi dá'ák'eh hait'éego bee bini'doonishígíí dóo bee na'anishí lą'í hóló díí dá'ák'eh bee hazhó'í áalzín doo biniyé (díí nahalingo., chizh, teezh bii' k'ení'dílyéhígíí, chaha'oh bik'éstxi'ígíí, teezh bee ha'iikaahí, naats'qodii, dóo atsinilt'ish béé'diilt'ihí, tó háálinígíí)
3. Ólta'gi éi ta' bá haz'á díí dá'ák'eh bídeét'i'go nídei'aahígíí, díí íhoo'aah dóo na'nitin biniyé
4. Dá'ák'ehgi éi t'áa lą'í bik'iji' ch'indidla' (éi doodai' bik'iji' adinidíin) dóo chaha'oh náhadleeh
5. Tó éi háálj dá'ák'ehgi choo'j, ólta'gi bina'anishgi haz'á, dóo ólta' bá áhát'ínígíí tahdóo bínéel'á
6. Dá'ák'ehgi éi tó ílínígíí hazhó'í bá ahóót'i'. N/A (díí nahalingo., hydroponic wolyéhígíí or flood crop wolyéhígíí)
7. Tó ílínígíí éi t'áa aháq̄h ta' naalnishní éi doodai' ta' dahikahígíí nídeinít'ijh
8. Tó háálinígíí baa hane'ígíí éi díí tó dahóyéé'go yaa halne' díí kéyah dadzigaigóo dah (díí nahalingo., nahattin bits'áq̄dóo tó choo'j éi doodai' hydroponics wolyéhígíí da). N/A (not a dry/arid climate dahóótseigo)
9. Teezh bii' k'enídílyéhígíí (éi doodai' tó, hydroponic wolyéhígíí dah) éi ch'iyáán yá'át'ééhii biih nídaajihígíí/teezh yíká anáwo'í biih nájih, t'áa hoolzhishgi
10. Ch'osh yigáni (díí nahalingo., anít'i', hazhó'í na'alzol) éi ch'osh bijáád hastání, tsin deigházhígíí, díí ádaat'éi t'áa wóyahgi ádei'j. N/A
11. Dá'ák'eh éi bininá'ánish, t'áa hoolzhishgi, naanish bá ninát'áah dóo tahda éi t'óó'góo tahgo áhoonít'igo binahjji' (díí nahalingo., nítx'ih tahgo ánáát'ijigo, ch'osh náhadleehgo da, ólta'gi ta' yídaneedjigo yinída'dítkidgo da)
12. Dá'ák'eh éi t'áa lą'í, doo baa hóchj'go bee na'anishí bá sinil, ak'óq' ałdó', dóo t'áa ha'íida bee ni'doonishígíí ałdó' hóló.
13. Dá'ák'eh baq̄h naazláhígíí éi t'áa át'é choidoo'ijigo bá ahóót'i' (díí nahalingo., bee anidít'ijh t'áa át'é bá sinil)
14. Choo'jigo, éi dá'ák'eh t'áa aháq̄h ta' baa' áháyá (díí nahalingo, tó bił ninákááh, ch'osh ha'nitá) díí *Bikáá'álnééh*: Nináhahááh bik'ehgo dá'ák'eh ta' doo bini'da'anish da. *K'ad yihahígíí binahjji' baa nitsínikeesgo díí nát'áq' baa náhodílnih, díí t'eiyá*
15. Dá'ák'eh éi t'áa át'é bíla'ashdla'ii dóo ólta'í bits'íis bich'j' anidahazt'i'ígíí yah adoogáágo bá ahóót'i' (díí nahalingo., it na'abaq̄si chodayoo'ij nidi bá ahóót'i' ákoh tahdóo dá'ák'eh bídeét'i' atah ádei'jido.)
16. Dá'ák'eh haz'áq̄gi éi yá'áhoot'ééhgó dóo nizhónigo haz'á (díí nahalingo., nidaashch'q̄'go dah na'aznil, bikáá' dah asdáhí chaha'ohgi naaznil, bikáá' nida'anishí hóló)
17. Dá'ák'eh haz'áq̄gi éi hait'éego baa' áháyánígíí naaskaá', ch'osh bee yigáni choo'ínígíí ałdó' átxhíní daats'í doo hait'éego da yaa nídoót'ijj da biniyé néel'ijj, novagrancy wolyéhígíí ałdó' (díí nahalingo., biná'ázt'i' ákoh doo t'áa háida doo t'óó yah adoolwoł da), dóo ha'íida doo bik'áq̄h jidoolwoł da/doo ałtázdidooğhas da
18. T'áa biniyéi k'ééda'dilyééh (díí nahalingo., yilniih bá, nahaniih bá, naach'q̄h bá, tahjji' biyaa nihikaah bá, da'adání góne' sinil bá)
19. Kéedadilyéhígíí éi Hoozdoh hahoodzoh hait'éego shjį ch'iyáán baa'áháyáq̄gi bee haz'áanii yik'ih dadéez'jį éi binahjji' danilzéh dóo daalniih dóo daadą. *Bikáá'álnééh: Arizona Department of Health Services bikáá'ígíí bik'iji' ninítkeed ákoh ta' binááhwiidoo'áat biniyé.* N/A

Dá'ák'eh Athídzogo
(t'áa át'é 1s dóo 2s ahizóóh)

BIKÁÁ'ÁNÍLÉÉH (Ha'íi biniinaa kót'éego nisínítkaá', hane' náána ta', baa nitsínikeesígíí)

ÓLTA'Í YÍHOOL'ÁĀ'ÍGÍÍ

Naalkaahígíí
atkéé' honí'ąągo
0, 1, or 2

- Ólta'í éi t'áhdóó dá'ák'eh yinidaha'á dóó éi doodai' yideiyít'eed (díí nahalingo., ha'íí k'enídadilyééh, teezh hait'éego asht'eel'í)
- Ólta'í t'áá t'áhdóó íká anídaalwo' dóó/éi doodai' t'áhdóó dá'ák'eh yik'ih dadéez'íí' t'áá aháąh (díí nahalingo., dá'ák'eh yá'át'ééngo yinidaha'á, bii' k'e'didoolyéíngíí ádeile', tó da yii' anídayiil'ííh éi/ doodai' nídahago')
- Ólta'í ólta' yihahígíí biyi' dá'ák'eh baa'áháyá bit' íshjání adadoolníít' (i.e., na'nitinígíí)
- Ólta'í dá'ák'eh bídeét'í'go bá ninádaat'aahígíí éi k'ad nooséét' bit' nahalzhiishígíí bá baa'ákóhwiindzingo ánal'ííh (díí nahalingo., t'áá ałtaah bináahaigo, ta' hazhó'í íhwiidoo'áát' biniyé bá na'nitin asht'edaalyaaigíí dah) *Bikáá'álnééh: T'áá háida bit' bééhózinígíí nabidít'kid.* N/A (k'ad doo ha'íí da bá ninát'ááhda)
- Dá'ák'eh bídeét'í'go ninádaat'aahígíí éi ólta'í t'áá át'é dá'ák'eh hadilnééh dóó anit'ííh'íí' da'atahgo nidabi'dinitin (díí nahalingo., bik'ehgo na'nitin dooígíí, ch'iyáán daalniih ninát'ááh) áádóó ch'iyáán yá'át'ééhii at'dó' bit' íshjání anídaal'ííh.
- Ła' dá'ák'eh bídeét'í'go ninádaat'aahígíí (díí nahalingo., bik'ehgo na'nitin dooígíí, ch'iyáán daalniih ninát'ááh) éi ch'iyáán yá'át'ééhii t'áhdóó bídahoo'aah
- Ła' dá'ák'eh bídeét'í'go ninádaat'aahígíí (díí nahalingo, na'nitinígíí, hadilnééh, anit'ííhgo) éi ólta'í NA'ÁDILTS'QQD deitnigo yich'ít' yádaattí'
- T'áá lą'í éi doodai' t'áá át'é ólta'í bá dá'ák'eh bídeét'í'go ninádaat'aahígíí éi HATS'ÍÍS BAA'ÁHÁYÁ nideinitin (díí nahalingo., ólta'í t'ó'ógó nidaahkai deitní, hanaagó baa'ákóhwiindzingo, t'ó'ó'di ádahoot'éhígíí bii' nidaahkai dóó/éi doodai' t'ahj'í' bila'ashdla'ii bit' alhéédahoo'sh, etc.)
- Ólta'í éi t'ó'ó'di dá'ák'ehdi nidaakaigo nídahodí'naah ákoh doo ólta' góne' íhoo'aah t'éiyá da
- Dá'ák'eh ninádaat'aahígíí éi ólta'í díkwíí sh'íí dayólta' yéę t'áá bit' náás hoolzhishgo ídahoo'aah

Ólta'í Yíh hool'ą'ígíí Ahínéidzogo
(t'áá át'é 1s dóó 2s ahíízóóh)

Í'OOO'ÍÍŁ & KIN DAHSHIJAA'GI KÉÉDAHAT'ÍINII

Naalkaahígíí
atkéé' honí'ąągo
0, 1, or 2

- Bíla'ashdla'ii t'áá ał'aandéę' nidaakai yígíí éi ólta'gi dá'ák'eh bídeét'ihgo ninádaat'aahígíí t'áhdóó nidaakah.
 - Báda'ólta'í & ólta'gi it' éédahózinígíí (díí nahalingo., PE bá'ólta'í, azeé' neikáhi)
 - Ólta' yinidaalnishí/ólta' yik'ih dadéez'íí'go bindaanishí
 - Ólta' éi doodai' ólta' yik'ih dadéez'íí'ígíí
 - Ólta'gi binaanish ádei'ínígíí (díí nahalingo., áłtsé jighááhgi nidaalnishí, chidítsooi nideit'baąsı)
 - Ólta'í yit' dabighanígíí
 - Íká anídaajahígíí (díí nahalingo., k'enída'didlééhígíí, sáanii dóó hastóí sání, oodlánídéę' nidaakahígíí)
 - Nahaz'ąągóó íká anidaajahígíí (díí nahalingo., bitsj' yishtłizhii bit' nahaz'ąągó, t'áá akóq' nida'anish yidayéeyeedígíí, AmeriCorps da)
- Ólta' dá'ák'eh yik'ih dadéez'íí'ígíí éi t'áá ólta'gi ta' yit' ahit' nidaalnish (díí nahalingo., ólta' yik'ih dadéez'íí' yit' nidaha'áh, ch'osh yigáni bąąh naazłáhígíí, dóó naat'áanii bina'anishígíí). N/A
- Ólta'gi dá'ák'eh bídeét'í'go nídei'aahígíí éi ta' nínáháháá bik'eh t'áá díkwíí sh'íí bit' nídei'aah (díí nahalingo., kin dah shijaa' athiij'í' ahinéikahgo bá néi'aah, k'e'dilyéegi ha'dilnééh éi doodai' k'e'dilyéego, aak'ee bit' nídei'aahígíí, k'e'dilyé binah hat'áago)
- Ólta' éi t'ahj'í' bila'ashdla'ii hazhó'í bit' hodoonihígíí chodayoo'í' (díí nahalingo., naaltsoos bikáá'go, béesh tichíí' biyi' at'ch'í' á'ál'íni, átah ná'ádleengo, saad t'áá ał'aan bee diits'a'go) ákoh dá'ák'eh bídeét'í'go nídei'aahígíí t'áhdóó yiniyé nidaakah doo
- Dá'ák'eh haz'ąągi éi ólta' t'áhdóó bee béé ho'dilzin/haz'ąągi yik'eh ádahat'í'
- Ólta' dá'ák'eh yik'ih dadéez'íí'ígíí éi KIN DAH SHIJAA' KÉÉDAHAT'ÍNIGÍÍ ŁAHDÓÓ YÍDANEEDŁÍJGO ÍDAHOOŁ'AAHgo danizin éi biniinaa bíla'ashdla'ii bi'í'ool'íí' yaa akódanizin ał'aan bíla'ashdla'ii bee í'ool'íí'ii (díí nahalingo., ch'il daadánígíí, t'áá akóq'oh ta' bighanígíí ch'il hait'éego baa' áháyá éi doodai' hai'téego ollas na'yéęshgo chq'oi). *Bikáá'álnééh: Béesh tichíí' bit' yaa'ádilchíid díí haz'ąągi bíla'ashdla'ii bi'í'ool'íí' da ta' bee shít' nááhodoonih nízingo, díí yee át'éhígíí, bit' bééhózinígíí, yik'ehgo át'ínígíí, dóó/éi doodai' t'áá akwé'é haz'ąągi ha'íí deinízínígíí da*
- Dá'ák'eh bídeét'í'go ninádaat'aahígíí éi T'ÁÁ AANÍÍ bíla'ashdla'ii bi'í'ool'íí' ádei'ínígíí dóó/éi doodai' aláahdi hwiindzinígíí yii' anídayiil'ííh. *Bikáá'álnééh: kwé'é bit' ádilchíid díí bíla'ashdla'ii bee'ílool'íí'ii ta' baa hane'ígíí*
- Doo t'áá bá'ólta'í – ólta'í t'éiyá bá ninát'ááh da, ta' éi díí dá'ák'eh bídeét'í'go ninádaat'aahígíí éi bíla'ashdla'ii t'áá ał'aan ádaat'éi athą'ánáyíil'ííh (díí nahalingo., bá'ólta'í amá dóó azhé'é ba'átchíni, anii nidaakaaígíí ólta'í dóó náás nidaakaaígíí ólta'í, ólta'gi nidaalnishí dóó hastóí sáanii bit')

#1 HAIT'ÉGO AHÍDZÓÓH
0 – T'áá tá'í díí dahikahígíí da'atah
1 – T'áá díkwíí da dahikahígíí da'atah
2 – Lą'í dahikahígíí da'atah

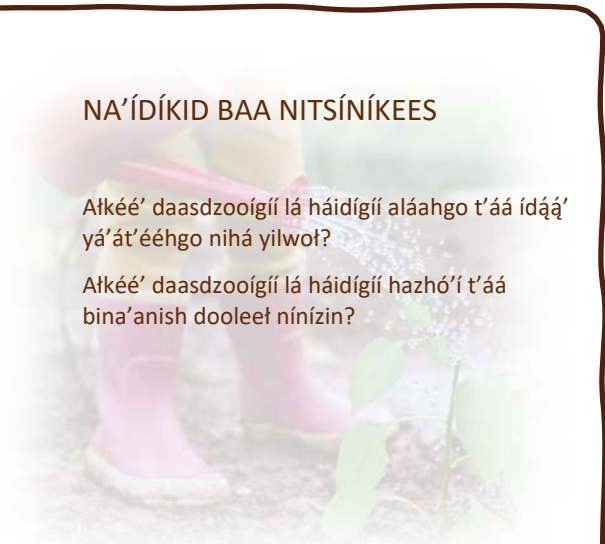
Í'ool'ííł & Kin dahshijaa'gi kéédahat'íinii Ahínéidzogo
(t'áá át'é 1s dóó 2s ahíízóóh)

AŁKÉÉ' DAASDZOOÍGÍÍ & T'ÁÁ ÁT'É WÓLTA'GO

BEE ÍKÁ'A'DOOWOŁ BIŁ NAHAZ'ÁĀGÓ & ŁAHDÓÓ HÁKÁ ANÁJAHÍGÍÍ	of 26 =	%
DÁ'ÁK'EH	of 26 =	%
ÓŁTA'Í YÍHOOŁ'ÁĀ'ÍGÍÍ	of 26 =	%
Í'OOL'JIL & KIN DAHSHIJAA'GI KÉÉDAHAT'ÍINII	of 26 =	%

NA'ÍDÍKID BAA NITSÍNÍKEES

Ałkéé' daasdzoóígíí lá háidígíí aláahgo t'áá ídą́ą' yá'át'ééhgo nihá yilwoł?
Ałkéé' daasdzoóígíí lá háidígíí hazhó'í t'áá bina'anish dooleet nínizin?

T'áá át'é ahízóóh → Wólta'ígíí of 100*

*Doo Bídéet'i'da (N/A) ádaat'éhígíí éí t'áá hóyahgo ahinéidzohgo áyiił'jijh dóo wólta'ígíí ahinéidzooígíí % éí hódahgo áyiił'jijh. Biniyé DIG in Schools ch'ideet'ánígíí éí, díí naniłkaahígíí ahinéizóóhgo t'áadoo baah níne'él! Díí ch'ideet'ánígíí dóo ahinéidzogo baa hane'ígíí éí t'óo níká adoolwoł biniyé ná ályaa ákoh biyi' baa hane'ígíí hazhó'í yíníłta' dóo háidígíí t'áá ídą́ą' bidziilgo ná yilwoł dóo háidígíí hazhó'í nínáádíníł'jij biniyé! Hóyahgi wólta' ahíidzooígíí dóo bik'ehgo naalkaahígíí éí hazhó'í ní'ólta'gi dá'ák'eh bik'i' di'díłjij biniyé ályaa.

HAIT'ÉEGO LÁ ÓŁTA'GI DÁ'ÁK'EH ŁAHJJ' AŁHIJJ' YIL NAALNISH

Bikáá'álnééh: Díí ałkéé' daasdzoóígíí éí t'áá a'ąą n'ąągo bił na'anish teh dóo N/A go daasdzoł.

0-33

K'EDOOLYÁ

Nidá'ák'eh bił hahalzhíish! Díí asht'eel'ínígíí lá hait'éego bee náás hoolzhishdoo?

34-66
NOOSÉÉŁ

Nidá'ák'eh t'áá ídą́ą' tahjj' athiijj' yił hadít'él! Díí bee adziilígíí lá hait'éego náás t'áá ákót'éego bidziildoo?

67-100

NIZHÓNÍGO
HINÁAGO NOOSÉÉŁ

Nidá'ák'eh t'áá tahjj' athiijj' hazhó'í yił hadít'él! Díí ahinéidzooígíí binahjj' nizhónígo na'anish dóo náás yá'át'ééhgo oonish!

ÓLTA'GI DÁ'ÁK'EH T'ÁÁ ŁAHJĴ' AŁHIIJĴ' HAZHÓ'Í YĴ NIDAALNISHÍSH?

Ólta'gi dá'ák'eh dayeityeedígíí éí t'áá át'é łahjĴ' yit naalnishígíí (Burt et al., 2017): "éí hazhó'í bik'ih adéest'íí' ..t'áá akwé'é éí doodai' binaagi, hazhó'í ólta'í íhoo' aahgo bá haz'á, ólta'gi bił danilĴ, dóó hazhó'í yik'ih dadéez'íí."

HAIT'ÉEGO LÁ THE DIG IN SCHOOLS TOOL SECTIONS ŁAHJĴ' YĴ AHIŁ NAALNISH ÁKOH YÁ'ÁT'ÉÉHGO YILWOŁGO HAZ'Á?

NIDÁ'ÁK'EH ŁAHJĴ' AŁHIIJĴ' NAALNISHÍGÍÍ LÁ HAIT'ÉEGO BÁ NAHÓ'AH?

DIG in Schools biyi' lá haidígíí daasdzoóígíí aláahdi ólta'jí da'atahígíí bił danilĴ? T'áá ha'íidaásh bik'ehgo ní'doonish naaltsoos bináánéidoot'áát danohsin?

© 2025 State of Arizona. Developed by evaluators operating out of the University of Arizona, College of Agriculture, Life & Environmental Sciences. For more information about DIG in Schools or questions about the use of these materials, please contact our DIG in Schools team at dig-in-schools@arizona.edu.

This project has been funded at least in part with Federal funds from the U.S. Department of Agriculture. The contents do not necessarily reflect the views or policies of the U.S. Department of Agriculture, nor does mention of trade names, commercial products, or organizations imply endorsement by the U.S. Government. The USDA is an equal opportunity provider.